

Είκοσι πέντε χρόνια πέρασαν από τότε που ο Δημήτρης Κεχαϊδης, σε συνεργασία με την Ελένη Χαβιαρά, έγραψε το «Με δύναμη από την Κηφισιά» και από τότε που το πρωτοανέβασε ο Λευτέρης Βογιατζής στο Θέατρο της οδού Κυκλάδων. Το έργο δεν σταματά να ανεβάζεται ξανά και ξανά από κρατικές σκηνές, εμπορικούς θιάσους, ερασιτεχνικές ομάδες στα ελληνικά θέατρα. Ο Κάρολος Κουν, που ανέβασε πρώτος τα προγενέστερα έργα του Κεχαϊδη, και ο Λευτέρης Βογιατζής έδωσαν στα έργα του ολιγογράφου συγγραφέα διαπιστευτήρια ποιότητας. Οι καλλιτέχνες σαν να βάζουν στο πικάπ των παραγωγών τους το αγαπημένο βινύλιο με τα μαστορικά γραμμένα κείμενα, «Το πανηγύρι» του 1964, τα μονόπρακτα του 1972 «Η βέρα» και «Το τάβλι», το «Δάφνες και πικροδάφνες» του 1979. Και τα εννέα μόνο θεατρικά κείμενα του Κεχαϊδη πολλαπλασιάζονται επί τον αριθμό των παραγωγών τους.

Πέρασαν χρόνια από τότε που είδα τελευταία φορά το «Με δύναμη από την Κηφισιά» κι επειδή η παγκοσμιοποιημένη πραγματικότητα αλλάζει σαν τρελή, ανέμενα την παραγωγή του Θεάτρου Διόνυσος με περιέργεια, για να δω αν το κείμενο έχει γεράσει. Ναι μεν ακριβής ψυχολογικός πορτραίστας ο Κεχαϊδης, ναι μεν καλός διαγνώστης κοινωνικών ασθενειών και εθνικών παθήσεων, αλλά από το 1995 συνέβησαν τόσα στην Κηφισιά και στον υπόλοιπο κόσμο... Η ίδια η δομή του έργου, με πολλαπλές συναντήσεις τεσσάρων γυναικών στον ίδιο χώρο, σ' ένα μεσοαστικό διαμέρισμα βορείων προαστείων, όπου το κάθε μικροσυμβάν της ζωής τους (σημαντικότατο, βέβαια, στα μάτια τους) είναι αφορμή για διαζώσης συνάντηση, σήμερα στην εποχή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης ίσως φανεί ξεπερασμένη, σκεφτόμουν εγώ, σήμερα που η μια από τις ηρωίδες, η Μάρω, απλά θα ανέβαζε φωτογραφίες από τη λίμνη Υλίκη, παρά να περιγράφει σουρεαλιστικά την εκδρομή της...

Λάθος σκεφτόμουνα. Το κείμενο δεν γέρασε, η φόρμουλα

του συγγραφέα, την οποία έχει χρησιμοποιήσει και στα άλλα του έργα, λειτουργεί άπταιστα. Ο τόπος -συγκεκριμένος, μικρός, αποκομμένος από τον μεγάλο κόσμο, αλλά γεμάτος από τους (παρερμηνευμένους) απόηχούς του, όπως, π.χ. η μικρή αυλή των δύο ταβλαδόρων στο γνωστό μονόπρακτο. Μικρός αριθμός προσώπων στη σκηνή και επιπρόσθετος αριθμός μορφών που ναι μεν δεν παρουσιάζονται, αλλά διαγράφονται ανάγλυφα από τα συμφραζόμενα, όπως οι αγαπημένοι των τεσσάρων γυναικών και όπως, αφού επιλέξαμε το «Τάβλι» για αναφορά, τα πρόσωπα που πρόκειται να εμπλακούν στην κομπίνα των δύο ηρώων του μονόπρακτου.

Και το συννεφάκι του ονείρου να ηλανάται από πάνω και να διαλύεται όσο προχωράει η υπόθεση, όπως το πολυσυζητημένο ταξίδι στην Ταϊλάνδη στη «Κηφισιά» και το σχέδιο αναρρίχησης προς τα πλούτη στο άλλο. Και σφιχτοδεμένος διάλογος, όπου η κάθε ατάκα της μιας/ του ενός προκαλεί την έντονη αντίδραση των υπολοίπων. Και η κλιμακούμενη τρέλα, και ο συναισθηματικός πυρετός, και οι σχέσεις που διαρκούν για πάντα αλλά με loop συνεχών συγκρούσεων. Στο «Με δύναμη από την Κηφισιά» λειτουργούν πολύ καλά... τα «μέσα» του, έτσι ώστε η σημασία των «έξω», δηλαδή, της χρονικής σύνδεσης με συγκεκριμένη εποχή χάνει τη σημασία της.

Ο σκηνοθέτης Χρήστος Πάγκου έχει μαζί του μια τετράδα ηθοποιών ικανών να φέρουν εις πέρας τους στόχους της παραγωγής, να δημιουργήσουν μορφές που είναι ταυτόχρονα αντικείμενα διαβρωτικής συγγραφικής ειρωνείας και συμπαθείς στο μέσω τους αυτοσαρκαζόμενο κοινό. Η κάθε μία επιλέγει δική της κωμική μανιέρα και ο σκηνοθέτης σωστά τις αφήνει να το κάνουν.

Οι τέσσερις γυναίκες έχουν περάσει προ πολλού το κατώφλι νευρικής κρίσης και νιώθουν άνετα σε μια ελληνική εκδοχή αλμοδοβαρικού παράλογου κόσμου. Η Σοφία Καλλή ξεκινά την παράσταση με την ηρωίδα της να ποδηλατεί στη μέση του

σαλονιού της. Από το «ένα, δύο...» στο μέτρημα των κινήσεών της πετάγεται στον τριψήφιο αριθμό με την είσοδο της κόρης της στον χώρο, αστείο που βάζει σε εισαγωγικά τα πάθη που θα ακολουθήσουν. Η ηθοποιός ενεργοποιεί τον γνωστό της κωμικό τρόπο τηρώντας μια ειρωνική απόσταση από τον ρόλο και διατηρώντας τη συνωμοτική επαφή με τους θεατές. Η Πέννυ Φοινίρη είναι όλη μέσα στο μυθοπλαστικό παραλήρημα της Μάρως, μιας καλλιτέχνιδας των ψευδαισθήσεων. Η Ελένη Σιδερά παίζει γκροτέσκο, με τη Φωτεινή της να ακροβατεί στην τρέλα, με τα λεζοτανίλ της, τις φοβίες της, με το χάρισμά της να παρερμηνεύει όποια στοιχεία της γύρω πραγματικότητας. Η Θέκλα Φλουρή καλά κάνει και δεν παίζει το φρικιό νιάτο, αλλά κάνει την είρωνα και προβοκατόρισσα παρατηρήτρια, που όμως αποκαλύπτει την ίδια με τις άλλες μεγαλύτερες γυναίκες φύση θύματος κάποιου άνδρα εκμεταλλευτή.

Η Θέλμα Κασουλίδου διεκπεραιώνει μεγάλο ενδυματολογικό όγκο, μόνο μερικές φορές αστοχώντας σε τήρηση ενδυματολογικών χαρακτηριστικών του κάθε ρόλου. Το τρικ με τις αλλαγές κοστούμιών επί σκηνής μπορούσε να είναι... πιο τολμηρό.

Η επιλογή του έργου των Κεχαϊδη- Χαβιαρά ως εναρκτήριου αυτής της περιέργης σεζόν από τον καλλιτεχνικό διευθυντή του Διόνυσου Χρήστο Πάγκου είναι μια ποιοτική επιλογή. Έχει τα φόντα να είναι και αποδοτική ως προς την προσέλκυση κοινού. Παρότι έχω προσέξει ότι στους κλειστούς θεατρικούς χώρους πετυχαίνουν περισσότερους θεατές οι παραστάσεις που γίνονται από νεαρούς συντελεστές και απευθύνονται σε νεανικό κοινό, το οποίο λιγότερη έγνοια έχει για μεθοδικούς κινδύνους. Αγαπητοί συνθεατές, ώριμης και βάλε ηλικίας α) σ' όλους τους θεατρικούς χώρους τηρούνται όλα τα πρωτόκολλα και β) τίποτα δεν ανακουφίζει τα κουρασμένα από τον ζόφο της πραγματικότητας μυαλά μας, όσο το θέατρο.

ΚΡΙΤΙΚΗ
ΘΕΑΤΡΟΥ

Της Νόνας
Μολέσκη

Ένα κείμενο που δεν γέρασε

«Με δύναμη από την Κηφισιά»
των Δ. Κεχαϊδη και Ελ. Χαβιαρά
σε σκηνοθεσία Χρήστου Πάγκου